

«Бекитемин»
Ж.Маматжанов атындагы №58
Орто мектеби

Мектеп директору: Т.А. Тойкулова М
« 5 » 09 2022-2023-жыл

Окуучулардын озун-озу башкаруу уюмунун жобосу.

1. Жалпы жобо

«Манас жаштары» уюму Эркин, саясий ишке байланышпаган жаштар учун тарбия беруучу уюм.

2. Максаты жана функциялары.

Кошуундардын негизги максаты-балдардын, оспурумдордун рухий ден соолугун, ар тараптуу онугушуно кам коруу;

-жалпы адамзаттык доолоттордун дуйнолук баалуулуктарды Мекен, Эл, жер алдында милдеттуулуктун, ата-эне, улууларды урматтоо сезимдерден, табият менен туура мамиледе болуусун;

-ар бир адамдын руханий онугушунун зарылдыгын туура тушунуу менен кабылдоого тарбиялоого.

Балдардын жана оспурумдордун уюмунун функциясы

А) Идеялык-тарбиялык функция

Идеялык-тарбиялык функция оздорунун нарк-кесип нукура элдик нарк-доолоттор менен байытуу, оркундотуу, «Манас» эпосун терендетип окуп билуу менен жалпы адамзатка тиешелуу тушунукторду, асыл сапаттарды оздоруну калыптанддыруу, оркундотуу.

Б) Уйротуучулук жана оркундотуучулук функциясы

Уйротуучулук жана оркундотуулук. Кошундарга мучо болгон ар бир окуучу оз чыгармачылыгын ар тараптан онуктуруп, озу кызыккан иштер боюнча эркин окуп оз алдынча оркундотуу.

В) Уюштуруучулук жана озун-озу башкаруучулук функциясы

Уюштуруучулук жана озун-озу башкаруучулук функция кошуундун мучолору этнопедогогиканын орнок, тушундуруу, ынандыруу, ишеним сыяктуу жакшы усулдарын жетекчиликке алуу, оз ара тажрыйба алмашуучулук мене ниш алып баруу, чын дилден айтылган сынды уга билуу, озгочо таланттуу балдардын коргозмолорун уюштуруу.

Г) Диагностикалык функция

Диагностика мониторинг менен чыгат. Мучолор кошуундун бир баскычынан экинчи баскычына отуп жатып оздорунун жетишкендиктерин текшершет.

3. Балдардын жана өспүрүмдөр уюмунун укуктары

- 3.1. Балдар жана өспүрүмдөрдүн кошуунун желеги төш белгиси, эмблемасы, басма сөзү, гимни жана формасы, атрибуттары болот.
- 3.2. Балдар жана өспүрүмдөр уюму өзүнүн максатын жана иш аракеттерин иш жүзүнө ашырууну ачык айкын жүргүзөт.
- 3.3. Кошуундар өздөрүнүн каалоосуна жана жондомунө жараша тандап алган программа боюнча иш алып барууга укуктуу.
- 3.4. Кошуундар ар кандай бирикмелер, саясий уюмдар маданий жана спорттук мекемелер менен байланышууга укуктуу.
- 3.5. Кошуундар өз чыгармачылыгына жараша ар кандай финансылык операцияларды жүргүзүүгө укуктуу.
- 3.6. Түшкөн каражат кошуундун кызыкчылыгына жумшалат.
- 3.7. Балдар жана өспүрүмдөр уюму кошуундагы таланттуу, өзгөчөлөнгөн окуучуларга демөөрчү боло алат.

4. Балдардын жана өспүрүмдөрдүн уюмуна кабыл алуу

- 4.1. Кошуунга кабыл алуу арыз беруу түрдө жүргүзүлөт.
- 4.2. Кошуундун уставын билген, кирүүнү каалаган, жакшы окуган (аракетчил), тартиптүү окуучулар кабыл алынат.
- 4.3. Кошуунга кабыл алууну баштапкы уюм өзү чечет.
- 4.4. Кошуунга 10-ноябрь "Бүткүл дүйнөлүк жаштар" күнүндө
23-февраль – "Ата Мекенди коргоочулар" күнүндө
15-май – "Манас жаштары" уюмунун түзүлгөн күнүндө өткөрүлөт.

5. Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун мүчөлөрүнүн укугу жана милдеттери

- 5.1. а) Уюмдун ишкердүүлүгү боюнча ар кандай суроолорду берүүгө өз көз карашын айтууга, сунуш киргизүүгө.
б) Уюмдун уставына жана программалык багыттарына, принциптерине каршы болгон башка уюмга мүчө боло алат.
в) Социалдык камкордукка жана корголууга.
- 5.2. Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун мүчөсү уюмдун ишкердүүлүгүн пропагандоолого.
 - 1) өз мүмкүнчүлүгүнө жараша уюмдун программалык иштерине катышууга.
 - 2) уюмга материалдык, уюштуруучулук ж.б жардамдарды көрсөтүү.
- 5.3. Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун коллективдүү мүчөлөрү төмөнкү укуктарга ээ:
 - Балдар уюмунун уставына ылайык өз программалык документтерине ээ болот;
 - Балдар жана өспүрүмдөр уюмунан методикалык, финансылык жардам алуу менен өз алдынча иш алып барууга;
 - Балдар программасын талкуулоого;
 - Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун башкаруу органдарын шайлоого жана шайланууга;

- Чет өлкөдөгү балдар жана өспүрүмдөр уюму менен өз алдынча иш алып барууга.

5.4. Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун мүчөлөрүнүн милдеттери.

- Өз ишкердүүлүгү жөнүндө уюмга отчет берип турууга;
- Эсеп-кысап боюнча жол бузууларга жол бербөөгө милдеттүү;
- Уюмдун ишкердүүлүгүн пропагандалоо жана жардам көрсөтүүгө;
- Уставдын чечимдерин бузбоого кошуундарынын мүчөлөрү ар бир кошуунга коюлган талаптарды аткарууга.

6. Балдар жана өспүрүмдөр уюмун жетекчиликке алуу жана ишин уюштуруу

6.1 Ар бир кошуунга бирден жетекчи дайындалуусу керек.

6.2 Үч кошуундун жетекчилери мектептин тарбиялык иштер боюнча директордун орун басарына баш ийет.

6.3 Ар бир кошуундун жетекчиси кошуундун талабын аткаруу үчүн чыгармачылык менен иш жүргүзүп программа, клуб, тиешелүү уюмдар жана адистер менен иш алып барат.

7. Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун мүлкүн финансылоо жана каражаттарын түзүү булактары.

7.1 Балдар жана өспүрүмдөр уюму өз мүлкү болуп, анын менчигиндеги курулуш, инвентарь, акча, каражат жана башка МЖУнун уставдык талаптарын аткарууга тиешелүү мүлктөр саналат.

7.2 Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун каражаттары всностордун жана көргөзмөлөр, лотереялык оюндардын, ошондой эле кошуундун чарбалык, маданий, өндүрүштүк иш аракеттеринен түзүлөт.

8. Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун уставын өзгөртүү жана кошумчалоо тартиби.

8.1. Уставага өзгөртүү жана кошумча киргизүү конференцияда гана ишке ашат.

8.2. Өзгөртүү киргизүү жана кошумчалоо укугу кошуундун ар бир мүчөсүнө берилет.

8.3. Уставды кайра карап чыгуу конференцияда каралат.

8.4. Делегаттардын көпчүлүгүнүн макулдугу менен конференциянын чечими кабыл алынат.

8.5. Уставга өзгөртүү жана кошумчалоо киргизилсе, балдар жана өспүрүмдөр уюму башкаруу органдары аркылуу 1 айдын ичинде билдирет.

“Манас” кошуунунун мүчөлөрүнүн милдеттери

I. Манастын 7 осуятын терең билүү менен, турмушта колдоно билүү.

Манас үч илтигинин мазмунун терең билүү жана жайылтуу;

“Манас” эпосу боюнча үзүндүлөрдү жатка айтуу.

II. Улуттук каада-салттарды мыкты билүү жана турмушта колдонуу

Окуучулардын эстетикалык табитин өнүктүрүүгө

А) көркөм сүрөт өнөрүн чыгармачылык менен өнүктүрүүгө

Б) музыкалык табитин өнүктүрүү

В) дүйнөлүк маданияттын өкүлдөрүн билүүгө

Г) музыкалык аспапта ойноо

Д) улуттук буюмдарды жасай билүү

III. Жүрүш-туруш маданияты боюнча

А) Этикетти билүү жана колдонууга

Б) Сүйлөө маданиятын өнүктүрүүгө

В) Туура жашоо образын билүүгө

IV. Өз билимин өркүндөтүүгө

А) Дүйнөлүк тарыхты билүүгө

Б) компьютерди тереңдетип билүү, интернет менен байланышуу

В) чет тилдерди тереңдетип билүү, чет өлкөлүктөр менен байланышып, достук мамилелерди түзүүгө.

Г) дүйнөлүк маданияттар менен таанышууга жана талкуулай билүүгө

Д) изилдөө иштерин жүргүзө билүү

Ж) биринчи медициналык жардам көрсөтө билүү.

“Семетей” кошуунунун милдеттери

I. “Семетей” кошуунуна кирген окуучулар Манастын 7 осуятынын мазмунун терең билүүгө;

-Манастын үчилтигинин мазмунун терең билүү менен үзүндүлөрдү айтуу

II. Окуучулардын эстетикалык табитин терең билүүгө

А) Сүрөт тартканды

Б) Ырдаганды

В) Бийлегенди

Г) Көркөм окуганды

Д) Музыкалык аспаптырдын биринде эркин ойногонду

Ж) Улуттук буюмдарды жасай билүүгө

III. Жүрүш-туруш маданияты боюнча

А) Коомдук жайларда өзүн алып жүрүү

Б) Сүйлөө маданиятын өстүрүү

В) өздүк гигиенасын сактоо

IV. Өздүк билимин өркүндөтүү

- А) Ата мекендин тарыхын билүүгө (7 ата түшүнүгү)
- Б) компьютерди тереңдетип үйрөнүүгө
- В) дүйнөлүк адабияттар менен терең танышууга
- Г) чет тилди терең үйрөнүүгө.

“Сейтек” кошуунунун мүчөлөрүнүн милдеттери.

I. “Сейтек” кошуунунун мүчөсү Манастын 7 осуятын билүүгө (“Сейтек” кошуунуна киргендер)

Улуттук каада-салттарды жана үрп-адаттарды үйрөнүү, аздектөө.

“Манас” үчилтиги боюнча түшүнүк алууга. Жыл мезгилдерин, аталышын кыргызча билүүгө (күн, ай, жума)

II. Окуучулардын эстетикалык табиятын өнүктүрүүгө

- А) Сүрөт тартканды
- Б) ырдаганды
- В) бийлегенди
- Г) көркөм окуганды
- Д) музыкалык аспаптын биринде ойноону үйрөнүүгө
- Е) сайма сайганда билүүгө

III. Жүрүш-туруш маданияты боюнча

- А) саламдашуу адебин
- Б) ар кандай жайда өзүн алып жүрүүгө үйрөнүү
- В) сүйлөө маданиятын өстүрүү
- Г) өздүк гигиенаны сактоо
- Д) жолдо жүрүү эрежесин билүүгө

IV. Өз билимин өркүндөтүүгө

- А) көркөм чыгармаларды окуу
- Б) чыгармаларды, жомокторду театрлаштыруу
- В) компьютер менен таанышуу
- Д) чет тилдерин үйрөнө баштоону